

Waar laat Nederland al die zonnepanelen?

‘THEORETISCH BIEDEN DAKEN GENOEG PLEK’

Om de klimaatdoelstelling te halen, moeten er veel meer zonneparken komen in Nederland. Maar waar laten we die in dit overvolle land? Wageningen Environmental Research boog zich over deze gevoelige kwestie.

Nederlanders willen graag schone energie. De opwekking ervan moet echter niet in hun directe omgeving plaatsvinden. Zo worden ondernemers die in Noord-Nederland windmolenparken willen aanleggen, bedreigd door actiegroepen. En leiden zelfs in het ‘duurzame’ Wageningen plannen voor zonneparken op landbouwgrond tot protest.

‘Vrijwel iedereen is voor duurzame energie, maar we moeten het wel goed maatschappelijk en landschappelijk inpassen’, zegt Friso van der Zee, een van de onderzoekers van Wageningen Environmental Research die in opdracht van het ministerie van LNV het rapport *Zonnepanelen natuur en landbouw* opstelden.

Je zou zeggen: gooi alle daken vol met zonnepanelen.

‘Dat klopt, dat is het meest gewenst. We hebben 800 vierkante kilometer dakoppervlak in Nederland en op slechts 40 km² liggen nu zonnepanelen. Daar is dus nog een hoop te winnen. Niet alle daken zijn geschikt; ze zijn er niet op berekend of liggen op het noorden. Maar zeg dat 20 procent wel geschikt is, dan kom je op 160 km².’

‘In praktijk zoeken ontwikkelaars plekken waar ze meters kunnen maken, op de grond’

Is dat genoeg?

‘Uitgaande van de energiedoelstelling van het kabinet hebben we in 2030 zo’n 9000 hectare aan zonnepanelen nodig, ofwel 90 km². Theoretisch kunnen we dus alle benodigde zonnepanelen in Nederland op daken leggen. In de praktijk zoeken de ontwikkelaars die zonneparken aanleggen echter plekken waar ze meters kunnen maken, op de grond. Zo was ik vorige week bij een zinkfabriek in Budel waar een

zonnepark van 60 hectare is aangelegd. De zonnepanelen staan op vervuilde grond en het gebied is verscholen en niet toegankelijk. Daar heeft niemand last van, dat is prima. Er begon zich zelfs een leuke heide te ontwikkelen en er vlogen volop veldleeuweriken tussen de panelen.’

Is landbouwgrond geschikt?

‘Er komen nu inderdaad ook zonneparken op landbouwgrond. Ontwikkelaars benaderen boeren en rekenen voor hoeveel een zo’n park – met subsidie – oplevert. Daar kan geen gewas tegenop. De ontwikkelaar heeft dan een vergunning nodig van de gemeente of provincie. Die overheden beginnen nu eisen te stellen. Bijvoorbeeld: houd ruimte tussen de zonnepanelen, zodat je zonne-energie kunt combineren met natuurbeheer in de vorm van kruidenrijk grasland voor insecten en vogels. Dankzij dergelijke regels zou een zonnepark in intensief bemest agrarisch gebied de biodiversiteit kunnen verhogen. Maar dan moet je het dus wel goed aanpakken.’

Waar moeten initiatiefnemers van zonneparken rekening mee houden?

‘Mensen hebben problemen met windparken en zonneparken, omdat ze het landschap aantasten. Dat kunnen de ontwikkelaars onderwerpen door de boeren en omwonenden bij de planvorming te betrekken. Er zijn ook voorbeelden dat de omgeving kan mee-investeren en kan meedelen in de winst. Dan wordt het hún zonnepark.’

Waar moeten de zonneparken komen?

‘Niet in natuurgebieden, want we moeten zuinig zijn op onze biodiversiteit. Bovendien krijg je daar geen vergunning voor. Het is maatwerk; je moet zoeken waar het kan. Zo zag ik een zonnepark langs de A15, op een oude vuilnisbelt. Prima plek, kun je niets anders mee. Ook kun je zonneparken wellicht combineren met hogere waterstanden in veengebieden om CO₂-emissies te verminderen. Niet in open veeweidegebied, in verband met de openheid van landschap en weidevogels, maar in meer gesloten landschap.’ **AS**

▲ Zonneparken op landbouwgrond kunnen de biodiversiteit verhogen. ‘Maar dan moet je het wel goed aanpakken.’